

Nom i cognom:

Comprensió lectora 1

RECOMPONDRE TEXTOS INSTRUCTIUS

En la vida diària utilitzem molt sovint els textos instructius per poder dur a terme o explicar diferents activitats, com ara una recepta de cuina, o per saber com funcionen alguns aparells, per construir o muntar un objecte, per anar d'un lloc a un altre, per fer un experiment, etc. En aquest bloc practicaràs la comprensió lectora ordenant instruccions perquè el text final tingui sentit.

1. Llegeix aquest text amb atenció:

SEPARACIÓ DE COLORANTS DE LA TINTA D'UN RETOLADOR

La tinta és una mescla de diversos colorants. Els retoladors de colors tenen tinta amb concentracions diferents de cada colorant per aconseguir el color desitjat. Una manera senzilla d'identificar quins són els colorants de la tinta d'un retolador és a través d'una cromatografia de paper.

Què és una cromatografia? És una tècnica de laboratori que s'utilitza per separar les diferents substàncies que componen una mescla, generalment de pigments o colorants. Es basa en el fet que diferents substàncies es desplacen a diferents velocitats quan són arrossegades per un dissolvent a través d'un paper especial, anomenat paper de filtre o de cromatografia.

Llegeix atentament les instruccions següents per separar substàncies per cromatografia. Després, ordena-les de manera que el procés quedi ben explicat:

- ___ Agafa una rodona de paper de filtre i pinta-hi al centre una petita taca amb un retolador.
- ___ Deixa que l'alcohol s'escampi pel paper de filtre i arrossegui la tinta. Vés amb compte que el filtre no toqui la taula de treball quan estigui moll.
- ___ Necessites filtres de paper, alcohol, acetona, aigua, comptagotes i un retolador de color.
- ___ Repeteix l'experiència utilitzant altres dissolvents com l'acetona i l'aigua.
- ___ A poc a poc observaràs com apareixen rotllanes concèntriques del color dels diferents colorants que componen la tinta del retolador.
- ___ Agafa el paper per la vora i, amb cura, tira gotes d'alcohol al mig de la taca feta amb el retolador.
- ___ Compara el resultat de les experiències fetes amb la mateixa tinta i diferents dissolvents.
- ___ A continuació, tira una altra gota al mig de la taca i deixa que l'alcohol vagi amarant el paper.

DETECTAR LA NECESSITAT DE CONEIXEMENTS PREVIS EN TEXTOS INFORMATIUS

Quan ens arriba una informació la interpretem en funció dels coneixements que tenim adquirits fins aquell moment.

2. Abans de llegir la notícia, marca el que ja saps abans de començar:

Frases	Ja ho sabia	Informació nova
Charles Darwin va ser un científic que va exposar la teoria de l'evolució i va aportar grans evidències per sostenir-la.	☐	☐
L'evolució és el procés segons el qual els éssers vius s'han originat els uns dels altres per descendència i canvis. Aquest procés ha permès la transformació de les espècies al llarg del temps.	☐	☐
El títol d'Avenç Científic de l'any s'atorga a partir d'una llista elaborada per la revista Science editada per l'Associació Americana per a l'Avenç de la Ciència.	☐	☐
La biologia és la ciència que estudia els éssers vivents.	☐	☐
El genoma és el nombre bàsic de cromosomes d'una espècie.	☐	☐
Un virus és un membre d'un grup d'agents infecciosos submicroscòpics.	☐	☐
El 1918 va haver-hi la gran grip, que va produir un gran nombre de víctimes. A Barcelona va afectar unes 150.000 persones.	☐	☐
La grip aviària és un tipus de grip que es transmet entre les aus però que pot patir mutacions i afectar els humans.	☐	☐

Ara, fixa't en la notícia i el que has entès:

ATORGAT EL TÍTOL D'AVENÇ CIENTÍFIC DE L'ANY

Fa 150 anys que les teories de Darwin van revolucionar de manera molt important el món de la biologia. Justament en un moment en el qual oponents de les teories de l'evolució volien rebatre aquests conceptes, s'ha atorgat el títol d'Avenç Científic de l'any a diversos estudis fonamentats en l'evolució i la selecció natural. Això demostra que el pensament darwinian continua sent la base de la biologia moderna.

Uns estudis mereixedors del títol confirmen, amb la seqüenciació del genoma del ximpanzé, que el ximpanzé comparteix el 96% del seu ADN amb l'*Homo sapiens*, a causa de l'herència biològica d'un avantpassat comú.

Un altre estudi que ens remet a Darwin és la reconstrucció del virus que va provocar la gran grip del 1918 que ha servit per descobrir similituds sorprenents amb els virus de la grip aviària, cosa que suggereix que l'epidèmia podria haver sorgit d'una petita mutació de la malaltia animal.

Altres estudis van demostrar aquest any com petits canvis de l'ADN poden provocar grans esdeveniments evolutius.

El periódico de Catalunya, 23/12/2005 (adaptació).

Repasa la informació nova

- Rellegeix la notícia, però ara amb especial atenció a les dades o conceptes que has marcat com a "Informació nova".
- Aquesta informació és essencial per entendre millor el text.

Busca informació addicional. Tria una d'aquestes opcions i explica-ho en les teues paraules:

- **La grip del 1918:** Què va ser exactament aquesta pandèmia? Quines similituds té amb altres virus?

- **El genoma del ximpanzé:** Per què és important saber que el ximpanzé comparteix el 96% de l'ADN amb els humans?

- **La grip aviària:** Quins són els riscos que una grip que afecta les aus pugui mutar i afectar els humans?

- **La revista Science:** Per què aquesta revista té un paper tan important en la selecció dels avenços científics de l'any?